

BOLALARDA OITS KASALLIGINING KECHISH XUSUSIYATLARI

Tursunova Gulchiroy Olimovna

Zangiota Abu Ali Ibn Sino nomidagi j.s.t direktori

Annotatsiya: ushbu ilmiy maqolada insoniyat tarixida xavfli virus turlaridan biri OIV va OITSning bolalarda kechish holatlari va uni oldini olish yo'llari xususidagi ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: immunitet, ichkilikbozlik, nosog'lom turmush tarzi, yuqish yo'llari, imun tizimi

KIRISH

Odam immun tizimi tanqisligi sindromini «ko‘rinmas qotil» deb ham atashadi. Jins, irq, millat tanlamaydigan bu og‘ir sindrom ilk bor 1981 yili aniqlangan edi. 2019 yilning oxiriga kelib, butun dunyo bo‘ylab ushbu kasallikka chalinganlarning umumiy soni 75,7 millionga yetdi, ulardan 32,7 mln nafari OITS bilan bog‘liq xastaliklar tufayli vafot etgan. Kuniga taxminan 4,7 ming kishi kasallik virusini yuqtirib olmoqda. U turli yoshdagilar, ayniqsa, 15 dan 49 yoshgacha bo‘lgan kishilar orasida ko‘p qayd etilyapti (62%).

Insoniyat tarixidagi eng halokatli va dahshatli epidemiyalardan biri OIV infeksiyasining tarqalishi hisoblanadi. Afsuski, so‘nggi yillarda bu hiyla kasallikka chalingan bola tug‘ish yoshidagi ayollarning soni ortdi. Hech kimga sir emaski, bunday onaning OIV infeksiyasiga chalingan farzand va sog'lom bola tug'ilishi mumkin. Ushbu virus bilan kasallangan har bir ayolning imkoniyati bor: agar onalik homiladorlik vaqtida OIVning oldini olishning aniq kursini o'tkazar bo'lsa, bemor bolaga ega bo'lish xavfi atigi 3 foizni tashkil qiladi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Shuningdek, virus yuqishi natijasida OITSga chalinish holatlari bolalar orasida ham uchraydi.

OITS – faqat tibbiyotning muammosi emas, u, eng avvalo, ijtimoiy muammo. Bu dolzarb masalaga yechim topishda jamoatchilik hushyor tortishi, jamiyatning har bir a'zosi o‘z salomatligiga e'tibor bilan qarashi juda muhim.

OITS (ortirilgan immun tanqisligi sindromi) – sindromi OIV (orttirilgan immun tanqisligi virusi) tomonidan chaqiriladigan kasallik. Kasallik inson immun tizimini o'zgartiradi, infeksiyon va boshqa kasalliklarga sezuvchanlikni oshiradi. Agar bu sindrom rivojlansa bu sezuvchanlik yanada oshadi. **OITS sabablari**

OIV – virusi OITS ning rivojlanishi sababidir. Ba'zi hollarda esa virus bilan zararlangan odamlarda OITS rivojlanmasligi mumkin. OITS ko'p hollarda OIV o'z vaqtida davolamaslik natijasida yuzaga keladi. OIV – bu retrovirus oilasiga kiradi, organizmning muhim organlari va immun tizimi hujayralarini zararlaydi. Agar virusning rivojlanishiga qarshi antiretrovirus terapiyasi olib borilmasa, virus organizmda tez rivojlanadi. Virusning rivojlanishi turli omillarga bog'liq. Bular insonning yoshi, organizmning OIV virusdan himoya xususiyati, sog'ligi, boshqa infeksiyalar, irsiy omillar bo'lishi mumkin.

OIV qanday yuqishi mumkin?

Jinsiy aloqa – bu yo'l bilan zararlangan jinsiy suyuqliklar (rektal, genital va og'izning shilliq qavat) natijasida yuqadi. Bu holat jinsiy aloqa paytida himoya vositalaridan foydalanilmaganda, atipik jinsiy aloqa bo'lganda, yoki ishlatiladigan ashyolar orqali sodir bo'lishi mumkin.

Onadan bolaga – OIV bilan zararlangan ayoli farzandiga OIV virusi bilan tug'ruq davomida, homiladorlikda, ko'krak suti bilan oziqlantirish paytida yuqtirishi mumkin.

Qon orqali – bu yo'l orqali yuqish rivojlangan mamlakatlarda qon quyish jarayonida ko'proq sodir bo'ladi. Bu holatda tomir ichiga yuboriladigan narkotik shprislarini o'zgartirmasdan yoki zararlangan shpirslar orqali yuborilganda zararlanish kuzatiladi.

OIV virusi odamning barcha to'qimalarida uchraydi, zararlangan odamning organizm ichki suyuqliklari orqali yuqadi. Masalan sperma, qin ajralmasi, qon va ko'krak suti orqali tarqalishi aniqlangan.

Bu maqolada biz sizga OIV va OITS, ularning simptomlari, sabablari va davolash haqida ma'lumot bermoqchimiz.

OIV – bu virus odamning immun hujayrasi bo'lgan CD-4 hujayralarini zararlaydi. **OITS** – bu sindrom OIV virusining immun tizimiga bo'lgan ta'siri natijasida yuzaga keladi.

OIV – bu virus.

OITS – bu organizmning immun tanqislik holati.

Bolada OIV infeksiyasining belgilari

Bola virusining infeksiyasi tug'ilishidan oldin va keyin sodir bo'lishi mumkin va afsuski, u darhol tashxis qilinmaydi, faqatgina bolaning hayotining uchinchi yiliga to'g'ri keladi. OIV infeksiyasining belgilarining birinchi yilida bolalarning faqat 10-20% i bor. Chaqaloq bo'lgandan keyin infeksiyalangan bolalarda hayot yaxshi va yomon salomatlik davrlariga bo'linadi. Afsuski, immun tizimining holati vaqt o'tishi bilan yomonlashadi va OITV bilan kasallangan bolalarning 30 foizida yo'tal va parmaklar yoki qo'llar ustidagi artish bilan birga pnevmoniya mavjud. Xuddi shunday, OIV infeksiyali yuqadigan bolalarning kamida yarmi o'limning asosiy sababi bo'lgan pnevmoniya kabi jiddiy kasallikka sabab bo'ladi. Ko'plarga aqliy va psixomotor rivojlanishdagi kechikish tashxis qo'yilgan: nutq, yurish, harakatlarning muvofiqlashtirilishi.

"OITS bilan yashayotgan necha bola" degan muhim savolga javob: Terapiyaning o'z vaqtida qanday o'tkazilishiga bog'liq. Tez rivojlanayotgan texnologiyalarimizdagi barcha bu dahshatli infeksiya o'lim jazosi emas va agar OIV bilan davolanish muvaffaqiyatli bo'lsa, ular etarlicha uzoq yashaydi

Xulosa

Kattalar bilan solishtirganda, bolalarda OIV infeksiyasining tarqalishining xususiyatlariga qo'shimcha ravishda, yoshga qarab kasallikning namoyon bo'lishida ham farqlar mavjud: bachadon infeksiyasiga chalingan chaqaloqlar ancha murakkabroq. Umuman olganda, OIV-musbat chaqaloqlar oddiy hayot kechirishlari va muvaffaqiyatli davolanishi va sog'lom farzand bo'lishi mumkin. Agar bu muammolar sizni chetlab o'tgan bo'lsa, vaqti-vaqti bilan bolalaringiz orasida OITSning oldini olish uchun mablag 'sarflab, sog'lom turmush tarzini va muayyan choralarini ko'rishga harakat qiling